

sen af en Bygning, stilles der straks ganske anderledes Fordringer til en offentlig, Staten tilhørende Bygning end selv til den bedst indrettede private Skolebygning, ligesom der ingen Tvivl er om, at den private Institution er i Stand til at faa Arbejdet billigere udført end Staten, der en Gang for alle er bunden til bestemte Former og Fremgangsmaader ved saadanne Arbejders Udførelse.

Der kan efter vor Formening — praktisk talt — kun være Tale om to Muligheder: Enten at det højere Skolevæsen her i Byen drives af Institutioner, der støttes stærkt af Staten og eventuelt af Kommunen — eller at Kommunen overtager hele det højere Skolevæsen til kommunal Drift. Det er jo ogsaa bekendt nok, at der paa Frederiksberg er ført en Række Forhandlinger om Kommunens Stilling til det højere Skolevæsen, men det er ganske umuligt at forudsige, hvad disse Forhandlinger ville føre til paa Frederiksberg, end sige, hvad lignende Forhandlinger eventuelt vilde føre til for Københavns Kommunes Vedkommende.

Vi kunne da ikke se rettere, end at det er paa Tide, at Staten direkte paa tager sig at støtte det højere Skolevæsen her i Byen, og det bør i denne Sammenhæng sikkert fremhæves, at det fri pædagogiske Initiativ lettere lader sig bevare i selvstændige Institutioner med en vis Grad af Selvstyre, hvor bl. a. Lærerstanden gennem Repræsentanter i Bestyrelsen har Lejlighed til at gøre de Anskuelser gældende, som til enhver Tid maatte komme frem imellem Lærerne, saaledes som det da ogsaa i den Tid, De forenede Skoler har bestaaet, er sket i bedste Forstaaelse mellem Lærere og Bestyrere.

Men indrømmes det, at en Institution som De forenede Skoler er nødvendig her i Byen, da er der formentlig ingen Grund til ikke at stille dem paa lige Fod med Landets øvrige lærde Skolevæsen. Det maa for Staten være lige saa vigtigt at have et godt Skolevæsen i Hovedstaden som ude i Landet.

Naar der er Tale om Støtte til det højere Skolevæsen, maa det heller ikke glemmes, at Staten gennem Lovgivningen griber dybt ind i de Vilkaar, hvorunder Skolerne leve, og bestemme de Krav, som til enhver Tid skulle opfyldes. Saaledes har den ny Almenskolelov med et Slag fuldstændig forandret Skolens Maal og Midler. Den har gjort det tidligere lærde Skolevæsen mere demokratisk og tidssvarende, men vil for Hovedstadens Vedkommende alligevel ikke naa sin Hensigt, hvis de mindre bemidlede Lag skulle være udelukkede fra Skolerne. Loven har endvidere stillet Skolerne overfor ny og store Opgaver med Hensyn til Undervisningen, og dens Gennemførelse forudsætter meget Arbejde af Lærerpersonalet ogsaa udenfor Skoletiden. Men det vilde være ganske letsindigt at tro, at disse Opgaver skulde kunne løses tilfredsstillende af et Lærerpersonele, der for blot at kunne eksistere er nødsaget til haardt at overanstrenge sig. Skal Almenskoleloven føres forsvarligt ud i Livet ogsaa her inde i Byen, da er det nødvendigt, at Skolerne støttes. Det er da sikkert ogsaa i Erkendelsen heraf, at det nuværende Regeringsparti paa sit Program som et helt nyt Punkt har optaget en Udtalelse om, at de højere private Skoler bør nyde Statens Støtte. Denne Udtalelse giver os Haab om, at Tiden nu er kommen, da Staten ikke blot vil yde en Nødhjælp, men virkelig for Alvor vil gøre noget for Hovedstadens højere Skolevæsen, som hidtil ved Forholdenes Ugunst er bleven saa stærkt tilsidesat.

Gaar man ind paa den Tankegang, der er udviklet i det foregaaende, maa det Spørgsmaal nødvendig rejse sig, i hvilket Omfang og paa hvilken Vis Staten da bør støtte en Institution som De forenede Skoler. Vi skulle i denne Sammenhæng se fuldstændig bort fra, hvad Staten anvender paa de egentlige Statsskoler. Nedarvede Traditioner og historiske Forhold gøre sig nemlig her gældende paa en Maade, som ikke uden videre kan overføres paa Skoler, der ere opstaaede under andre Vilkaar. Derimod turde det være rimeligt at tage den Fremgangsmaade til Mønster, som Staten anvender overfor de kommunale højere Almenskoler. Det mindste, der efter vor Formening kan være Tale om at gøre for de Skoler, som have saa betydningsfulde Opgaver at løse i Hovedstaden, er at give dem et Tilskud, der svarer nogenlunde til Maksimum af, hvad der gives til de største kommunale Provinsskoler. De københavnske Skoler ere jo for en Del store Dobbelt-skoler med langt talrigere Lærerpersonele end selv de største Provinsskoler. De dyre Byggegrunde i Hovedstaden give en langt større Udgift til Husleje, end man kender i Provinserne, hvor man oven i Købet i de Tilfælde, hvor Kommunen selv ejer Skolebygningen, slet ikke behøver at regne med nogen Husleje.

De kommunale Almenskoler, faa, som bekendt, Tilskud af Staten, væsentlig